

Medlemsblad för
Sörmlands
Idrottshistoriska
Sällskap

Nr.1 - 2022

SÖRMLÄNSKA IDROTTSMINNEN

Kallelse till årsmötet

Rally Bore

”Brukets blå”

Frågesport – Borsökнасjön

Tiomila - Sundbyholmstravet

Redaktören har ordet

Tord Juszcak

De olika Idrottshistoriska Sällskapen i landet ser lite olika ut, mycket beroende på hur länet ser ut. Det är en viss skillnad på Blekinge och Lappland.

Men gemensamt är att verksamheten vilar på tre ben.

1. Att bevara den lokala idrottshistorien och vårda den. Det finns många historiska samlingar runt om i landet. Själva har vi inte så mycket. Några gamla träskidor, träspjut, fotbollsskor och mängder av pokaler som föreningar har överlåtit. En del har egna museer och kan exponera sin verksamhet på ett bra sätt. Närke med centrum i Örebro är nog det finaste vi sett, men även Östergötland med sitt museum utanför Linköping håller hög klass.

2. Att ge medlemmarna idrottsupplevelser i form av resor, studiebesök och idrottscaféer av olika slag. Att få medlemmarna att ta del av de historiska vingslagen som finns. Att få möta och lyssna på idrottare som varit på topp. Vi har haft både föreningar och individuella idrottare hos oss.

3. Medlemstidskrift. Vår tidning, som kommer två gånger om året har fått namnet *Backspegeln*. Tanken är att spegla det som varit av intresse i länet genom tiderna. Historia är ju så mycket. Det som händer i dag är ju historia i morgon. Men det är en tuff uppgift att för en ensam redaktör få ihop två bra nummer varje år. Här vill vi ha hjälp

Många tidskrifter har redaktionskommittéer med 4-5 personer. Ofta gamla sportjournalister. Det blir betydligt lättare då.

Vi har också en uppmaning till dig som medlem. Det har lagts ner ett stort jobb att spåra mail-adresserna så när du byter adress, var bussig och meddela oss. Vi får dessvärre en hel del utskick i retur med fel mailadress.

På hemsidan kan du ta del av styrelsens utformning, protokoll, *Backspegeln*, nyheter och inbjudningar. Gör till rutin att titta in på sidan.

Sormlandsihs.wordpress.com

Sedan kan vi bara hoppas att livet återgår till normaläge. Så vi kan genomföra de program som planerats.

Glöm inte heller att betala årsavgiften, endast 100 kronor. Vi skickar inte ut inbetalningskort, du betalar direkt i datorn, bankgiro 676-0607. Glöm inte att skriva avsändare.

Du vet väl att du som medlem kan bidra med att förgylla tidningen med insändare, reportage, debattinlägg osv. Du kan också skicka in bilder för publicering – färg eller svartvita, digitala eller kort.

**Din trycksaksleverantör
för alla behov av TRYCK och REKLAM**

Kontorstrycksaker • Broschyrer • Foldrar • Blad
Reklamtryck • Mappar • Pärmar • Böcker
Storformat • Spiralbindning
Vigselprogram och mycket mer

www.linderothstryckeri.se

linderoths
tryckeri

115 år
i idrottens tjänst

BESTSELLER
ROLL-UP
LUX

Outdoor
Bow
Flag

Sörmlands Idrottshistoriska Sällskap

SIHS

kallar till årsmöte

Tid: Onsdagen den 16 Mars 2022 kl. 17.00

Plats: Vilsta Sporthotell, Eskilstuna

Efter årsmötet bjuder SIHS på kaffe och macka och vi får därefter lyssna till

Kent Eldebrink, bronsmedaljör i spjut i Los Angeles 1984 och med fyra SM-guld. Kent tävlade hela sin aktiva karriär för Södertälje IF och blev förste svenska spjutkastare att kasta över 90 meter.

Anmälan om deltagande till ordf. Anders Krafft, anders.krafft43@gmail.com eller 070-688 49 00 senast den 10 mars 2022

VÄLKOMMEN

Sörmlands Idrottshistoriska Sällskap

SIHS

Föredragningslista vid Årsmötet 2022

1. Årsmötets öppnande med parentation.
2. Val av ordförande för årsmötet.
3. Val av sekreterare för årsmötet
4. Val av två justeringsmän att jämte ordförande justera årsmötesprotokollet.
5. Val av två rösträknare.
6. Fråga om årsmötets behöriga utlysande.
7. Föredragning av verksamhetsberättelsen för 2021.
8. Fastställande av resultat- och balansräkning för 2021.
9. Föredragning av revisionsberättelsen.
10. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen under den tid revisionen omfattar.
11. Fastställande av verksamhetsplanen för 2022.
12. Fastställande av budget för verksamhetsåret 2022
13. Fastställande av årsavgiften för 2023.
14. Fastställandet av antal styrelseledamöter.
15. Val av ordförande för en tid av ett år.
16. Val av halva antalet styrelseledamöter för en tid av två år.
17. Val av fyra ersättare för en tid av ett år.
18. Val av en revisor och en revisorssuppleant för en tid av ett år.
19. Val av tre ledamöter till valberedningen för en tid av ett år.
20. Av styrelsen till årsmötet väckta frågor.
21. Beslut om förändring av stadgarna. Förslaget i sin helhet finns hos ordf. och kassör om du vill ta del av innehållet före årsmötet.
22. Övriga inkomna motioner
23. Årsmötets avslutande.

Bokslut-21 och budget-22

Den ekonomiska förvaltningen för 2021 blev helt annorlunda mot budget. Coronapandemin medförde att verksamheten gick på tomning större delen av året och det påverkade både intäkter och kostnader. Det redovisade överskottet för verksamhetsåret landade på **18 418** kronor och likviditeten är fortfarande god. Vi disponerar c:a **235 000** kronor, därför planera vi en Finnkampresa till Helsingfors i september, mer information kommer senare.

Den ekonomiska redovisningen ska godkännas av årsmötet och styrelsen beviljas då eventuellt ansvarsfrihet för den tiden revisionen omfattar.

Årsmötet är beslutande organ för förslagen budget 2022.

<u>Intäkter</u>	<u>Resultat 2021</u>	<u>Budget 2021</u>	<u>Budget 2022</u>
OS-boken, försäljning	0	0	0
Medlemsavgifter	100	0	8 500
Verksamhetsbidrag	60 000	40 000	60 000
Deltagaravgifter	600	6 000	65 000
Summa	60 700	46 000	133 500
<u>Kostnader</u>			
Trycksaker och <i>Backspegeln</i>	16 748	20 000	20 000
Bankkostnader	762	1 000	1 000
Lokalhyror	3 437,50	6 500	7 000
Kurser/Konferenser/Sammanträden	2 899,10	4 000	5 000
Porto/Administration	10 640,40	16 000	12 000
Bilersättningar	1 470,75	2 000	3 000
Med.avg/Tidskrifter/Arrangemang	2 850	10 500	130 500
Årsmöten, Caféprogram	2 500,50	10 000	10 000
Uppvaktningar	546,90	3 000	3 000
Annonser	0	8 000	8 000
Summa	41 855,15	81 000	199 500
Årets resultat		+18 418,45	-66 000

Äpplet och päronet

Arv eller miljö. Det finns massor av idrottare som går i sina föräldrars fotspår och väljer samma idrotter. Varför?

Hur påverkade är dom hemifrån(miljö) eller är det helt enkelt fallenhet för sporten (arv eller gener.)

Det finns massor av exempel. Här är några Sörmländska.

Gångarfamiljen Ybanez. Mamma Siv har fyra barn med tidigare världsmästaren, Mexicanaren Enriquou Vera-Ybanez. Alla fyra blev landslagsgångare med Persues som VM-medaljör. Ato, Remo och dottern Nelli representerade Sverige i landslaget ett antal gånger och med massor av SM-guld. Med tanke på framgångarna borde det vara både arv och miljö. Det var mycket gång i familjen. Frågan är om Perseus någon gång fick sparka på en fotboll?

På fotbollssidan har vi lokalt tre generationer som spelat allsvensk fotboll. Målvakten "Karle" Lundewall stod i IFK Eskilstuna i många år, bland annat i allsvenskan 1964. Sonen Mats Lundewall spelade i högsta serien ett antal år i Helsingborgs IF och barnbarnet Simon gjorde några år i Elfsborg och nu i Halmstad. Tre generationer, alla allsvenska fotbollsspelare. Arv eller miljö?

Priset tar nog i alla fall familjen Jansson , speedwayförare i Smederna. Pappa Joel var med de

första åren i början av 1950-talet då matcherna kördes på Tunavallens B-plan. Sonen Tommy Jansson blev dubbel parvärldsmästare, vann SM hemma på Snälltorpet 1974 och spåddes en lysande karriär. Men endast 23 år gammal förolyckades han den 20 maj 1976 på Gubbängens IP i Stockholm.

Storebror Bosse Jansson var med och vann dubbla SM-guld med Smederna, 1973 och 1977. Han körde i många år och blev sedan lagledare.

Bosses grabb, Jimmy körde också i den högsta serien i några år men har framför allt en lång karriär som lagledare och sportchef i klubben, bland annat med de tre SM-gulden 2017-18 och -19. Och nu kommer Jimmys grabb, Anton som den fjärde generationen Jansson. Har redan bra placeringar i junioreliten och även i junior-EM. Fyra generationer i samma sport, arv eller miljö?

Perseus Karlström

Tommy Jansson

Joel, Bosse, Jimmy och Anton

Rally Bore

Under större delen av 1960-talet och delar av -70-talet var Sverige en stormakt inom rallysporten. Och vinterrally med tävlingar på snö och med minusgrader passade svensken väl. Biltävlingar ansågs dock tidigare inte vara en "riktig" sport och Svenska Bilsportförbundet kom med i RF först 1962. Och det var därefter som rallysporten tog riktig fart med Erik "Carlsson på taket" som banbrytare.

En av vintertävlingarna hette "Rally Bore" med Eskilstunaskogarna som arena. Det började på Sundbyholms travbana med den första specialsträckan på fredagskvällen. Sedan fortsatte det i trakterna av Bälgviken/Svalboviken på fina vintervägar där tävlingen avgjordes under lördag/söndag.

Här körde Stig Blomqvist, Tom Trana, Björn Waldegård, "Bus-Owe" Eriksson, Per-Inge Walfridsson och Åke "Bryggarn" Andersson. Alla förare av yppersta världselit.

Eskilstunas färger försvarades i första hand av Mats Oscarsson som tillsammans med Björn Flodqvist, SMK Södermanland och teamet kom som bäst på en total tredjeplats i rallyt vintern 1965.

Rally Bore försvann så småningom in i organisationen "Svenska Rallyt" i Värmlandsskogarna, en vintertävling som lockar 10 000-tals åskådare ut i skogarna.

Själv såg jag bara ett Rally Bore. Vi var fyra grabbar som en kall lördagskväll i januari tog oss till Bälgviken och fick en beskrivning var rallyt skulle gå. Vi tog oss dit, parkerade på någon skogsväg och fick därefter gå ganska långt för att komma fram till en specialsträckasträcka med en tvär högerkurva.

Vi placerade oss säkert så att ingen rallybil skulle sladda in i magen på oss.

Och så väntade vi. Så småningom mullrade det i skogen och ett ljussken kom farande, tog kurvan i en elegant sladd och försvann. Men det var ju kolsvart, så några nummer på bilarna såg vi aldrig. Inte ens vad det var för sorts bilmärke. Det gick så fort. Och efter en dryg timme i kyla och mörker så blev det tyst. –*Nu har alla passerat specialsträcka tre*, sa av kompisarna. *Så nu kan vi åka hem.*

Det var bara att gå tillbaks och försöka hitta var vi parkerat bilen och åka tillbaks. Det var den märkligaste idrottsupplevelse jag haft. Och dom har ändå varit ganska många. Ett antal lysen som fladdrade förbi i natten. Jag hade ingen aning vem som körde eller ledde rallyt och inte hur det gick. Det var bara att invänta lokaltidningarna på måndag morgon för att leta fram resultatet. En mycket märklig upplevelse.

Nu lämnar ju Svenska Rallyt även Värmland för mer snösäkra områden norrut. Jag hoppas att åskådarna uppskattar tävlingarna mer än vad jag gjorde. Jag har varit på fler rallytävlingar, men då har det varit på dagtid och på sommartid. Så att man såg någonting, även om det dammade bra.

Borsöknasjön

Några kilometer sydväst om Eskilstuna ligger Borsöknasjön, som tidigare var en del av Hjelmaren och Mälaren som då hängde ihop. Eskilstuna Simsällskap, som bildades 1909 höll till i Borsökna, byggde en 25-metersbana med bryggor, startpallar, hopptorn, omklädningsrum och en sommarservering.

Här höll klubben till under sommarhalvåret fram till Parkenbadets tillkomst 1981. Förutom **simtävlingar**, träning, simhopp och simskola hade klubben **vattenpolo** på programmet. Så hade även Tunafors SK, som ju på 1960-talet totalt dominerade svensk vattenpolo. Sommaren 1959 spelades en prestigefull DM-final just mellan ESS och TSK i den svarta och kalla sjön.

Peter Feil blev så småningom den stora ESS-stjärnan med en femteplats i Mexico-OS 1968 och även Europarekordsinnehavare på 200 meter fjäril. Och det efter många tuffa träningspass i den kalla sjön.

Segling var ju helt naturligt att bedriva i sjön och den lokala föreningen Triangelns IK startade en seglingssektion under namnet "Mestapiraterna" och fixade en anläggning några hundra meter västerut. Seglarskola och regattor för de yngre i Finnjollar och E-jollar lyste upp sjön på sommarkvällarna med sina färgglada segel. Verksamheten flyttades dock under 90-talet till "Jollebasen" vid Väsbyviken i Mälaren.

Att ploga upp en **skridskobana** på sjön var ju inte heller några problem och skridskoåkarna var många, både tävlande och motionärer njöt av härliga vinterdagar. Att spola fram bra is var ju inga problem, bara att borra ett hål och spola.

Även **isracing** förekom på Borsöknasjön. Det var ju inte heller några större problem att ploga upp en rundbana och här körde Smederna tävlingar. Isracing har för övrigt körts på fem olika arenor i kommunen. På Tunavallens A-plan, på Snälltorpet, på Torshargs IP, på Eskilstuna Isstadion, förutom alltså också på Borsöknasjön.

Lite mer spektakulärt var nog **istravet**. De flesta av traktens bönder hade ju hästar och ville tävla. Någon riktig travbana fanns inte. Den tillkom först 1955 i Sundbyholm och till dess på tävlades det på Taktorps Gårds ägor. Och på vintern alltså på Borsöknasjön. Här finns ett klassiskt uttalande. Det hade töat och det låg mycket vatten på banan, -*Vi borrar några hål så att vattnet rinner undan....*

Också **bandy** spelades på sjön. Ploga bort snön, parkera bilarna med lyset på och så var det bara att träna och spela. Under vintrarna 1933-34 spelade både IF Verdandi och IFK Eskilstuna i allsvenskan. Sportens popularitet sjönk dock och 1959 hade båda klubbarna lagt ner sporten. Men tränade och spelade på Borsöknasjön, det gjorde lagen.

Anläggningar kan ju K-märkas, kan inte en sjö göras det? Sju olika idrotter har alltså haft Borsöknasjön som hemvist, snacka om "multiarena". Dessutom har jag tjuvfiskat kräftor där, en tuff sport även det.

Det är åter dags att gnugga geniknölarna. Här kommer en liten frågesport. Sverigelotter finns i vinstpotten. Skicka in svaret till kassören Lena Siljebråt, antingen per mail eller vanlig post senast den **1 juni**.

- Under 13 år som proffs i Italien öste "Nacka" Skoglund in mål, 55 st. för Inter och 15 st. för Sampdoria. Däremot inte en enda för hans 3:e proffsklubb. Vilken var det?
A. AS Bari B. Juventus C. AC Milan D. Palermo
- Ingemar Johansson blev världsmästare i tungviktsboxning genom att knocka Floyd Patterson sommaren 1959. Var gick matchen?
A. Yankee Stadium B. Madison Square Garden C. Citi Fields Arena D. Polo Grounds
- Speedwaylaget Smederna hör ju hemma i Eskilstuna. Men var hör Indianerna hemma?
A. Hagfors B. Hallstavik C. Kumla D. Mariestad
- Svenska Dagbladets Bragdguld har delats ut sedan 1925, men det dröjde till 1960 innan den första kvinnan fick medaljen. Vem?
A. Jane Cederqvist B. Kerstin Palm. C. Toini Gustavsson D. Evy Rosqvist
- Flera svenskar har spelat proffsfotboll i Monaco FC, men bara en har blivit fransk mästare med klubben, det var 1982. Vem?
A. Roger Magnusson B. Ralf Edström C. Anders Linderoth D. Tomas Nordahl
- Anette Börjesson gjorde 70 fotbollslandskamper, med bl.a. EM-guld 1984. Hon hade också stora framgångar i en annan sport, vilken?
A. Squash B. Tennis C. Bordtennis D. Badminton
- Zlatan Ibrahimovic började spela boll i Malmö Boll & Idrottsförening. Men vilken var hans första proffsklubb utomlands?
A. Feyenoord B. Ajax C. AC Milan D. Groningen
- Mollbergare* är en idrottsterm som skapades på 1870-talet. I vilken gren utförs detta hopp?
A. Konstakning B. Gymnastik C. Simhopp D. Höjd hopp
- Björn Borg vann fem raka gräsfinaler i Wimbledon, men hur många vann han på Roland Garros i Paris?
A. 5 B. 6 C. 7 D. 8
- Ron Clarke var först under 28 minuter på 10 000 meter, det sprang han i juli 1965. Vilket land tävlade han för?
A. Australien B. Nya Zeeland C. USA D. Storbritannien

Porträttet

Gunilla Axén

Det var först 1970 som Södermanlands Fotbollförbund drog igång damfotboll och allsvenskan startade 1972. Det gör damfotbollen till en av de yngsta stora bollsporterna. Det var först när Tunafor SK och Slagsta IK gick ihop och bildade Eskilstuna United under 2002 som framgångarna kom igång på allvar i länet, även om Hällbybrunns IF och Triangelns IK förutom Tunafor SK varit uppe i damettan och vänt. 2012 kvalificerade sig Eskilstuna United till den nya "elitettan" som startade 2013 och följdes upp med spel i högsta serien. Eskilstunas förste damspelare av klass var dock en tjej från Hällby.

Gunilla Axén är född 27 okt. 1966 och växte upp i Hällbybrunn. När HBIF startade flickfotboll 1978 spelade Gunilla både i flicklaget, juniorlaget och tränade med A-laget där hon gjorde debut redan som 13-åring. Det blev seger mot Stallarholmen med 9-1 och debutanten Gunilla svarade för fem av målen. En stjärna var född. Sörmlandslaget, Elitflicklägret i Halmstad och flicklandslaget avverkades i snabb takt och allsvenska Gideons-berg i Västerås lockade till sig Gunilla som i Hällby bland andra hade haft Yvonne Ryding som klubb-kompis.

Som 18-åring blev det debut i landslaget. Den kom i semifinalen i EM mot Italien i Linköping inför 5 000 åskådare. Framgångarna fortsatte och 1986 blev nog hennes främsta år med avgörande mål i viktiga landskamper, seger i den allsvenska skytteligan med 22 mål och priset som "Årets tjej" vid fotbollsgalan. Diamantbollen infördes först 1990 så priset tilldelades Sveriges bästa damspelare.

Gunilla Axén medverkade i 29 landskamper, har ett EM-guld från 1984, ett EM-silver från 1987 och silver i VM 1989. Totalt spelade Gunilla 400 fotbollsmatcher och hann med att göra 513 mål innan en svår korsbandsskada stoppade henne, endast 23 år gammal. Hon låg då i förhandlingar med några Italienska klubbar. Trots tio operationer gick inte knät att rädda. - *Jag har ingen minisk, inget ledband eller korsband kvar i knät.* Gunilla fortsatte sitt jobb inom fotbollen och var bland annat utbildningschef på Svenska Fotboll Förbundet under 17 år. I samband med "Me Too"-rörelsen meddelade Gunilla att även hon blivit sexuellt trakasserad. Något som hon anmälde till förbundet. - *I och med det hade jag gjort vad jag skulle, sa Gunilla*

I dag jobbar Gunilla som ansvarig för ett bemanningsföretag med säte i Västerås, men bor kvar i Eskilstuna. I familjen finns en son och ett barnbarn, Elias, så Gunilla lever ett bra liv i dag som aktiv farmor.

Tio-mila i orientering

I väntan på start

Det finns tävlingar och det finns tävlingar. Vissa dyker upp och försvinner, vissa bara återkommer år efter år och blir klassiska. I Sverige finns det några riktiga klassiker, Vasaloppet på skidor är en, Vätternrundan på cykel en annan och Tio-mila i orientering en tredje.

Tio-mila har arrangerats sedan mitten av 1940-talet och fram till 1966 gick tävlingen mellan två orter. Start och mål var alltså inte på samma ställe. År 1960 startade tävlingen i Eskilstuna och löparna tog sig fram till Mariefred, där målet låg. Skogarna i Hällberga, Ärla och Åker skulle passeras. Tävlingen är en budkavel på totalt tio mil, en stafett alltså med olika långa sträckor. Först in till Mariefred i herrklassen 1960 blev IFK Hedemora.

Efter omläggningen, med start och mål på samma plats har tävlingarna avgjorts i Sörmland sex gånger. Damerna och ungdomsklasserna springer sin tävling på dagtid, medan herrarna startar sen eftermiddag och har några tuffa nattsträckor att avverka. Den längsta kallas "långa natten" och här brukar tävlingarna ofta avgöras.

Första tävlingen i Eskilstuna avgjordes i Vilsta naturreservat 1982. Andra gången var 1997 och senast avgjordes tävlingarna i Gröndal, med speedwayovalen som Tävlings-Centrum. Det var närmare 9 000 deltagare i de olika lagen, inklusive ungdomsklasserna. Nu hade även tekniken gjort sitt intåg bland skogslöparna. Ett litet chip i skon

sände signaler in till TC (Tävlings-Centrum) och på en storbildsskärm kunde publiken inte bara följa hur löparna och laget låg till, utan också vilket vägval orienterarna tog ute på sina respektive sträckor. Skogen flyttades inomhus så att säga.

Den största lokala framgången hade Strängnäs-Malmby som vann tävlingen år 1988, vilken dessutom arrangerades på hemmaplan, i Långdunker.

Siste startande man i laget var blivande världsmästaren Jörgen Mårtensson. *–Det är nog sista gången som ett rent amatörlag tog hem tävlingen, vi var ett kompisgäng och är det fortfarande, sa Mårtensson efter den oväntade segern. Oftast har segern gått till Norska eller Finska lag.*

Några tävlingar blev det av kända skäl inte 2020 eller 2021, det är bara att hoppas på att livet är normalt igen och att Tio-mila kan avgöras våren 2022.

Det gäller att pannlampan fungerar

Brukets Blå

Bandy har varit en stor sörmländsk sport genom åren. Som mest fanns det 13 lag med i olika seriespel. Men i dag finns det bara två lag kvar. Katrineholm/Värmbols Bandy är ju för övrigt en sammanslagning mellan KSK och Värmbols GoIF, vilket skedde 2007. Det andra laget är Eskilstuna BS, också det en sammanslagning av VoIF Diana och Eskilshems BK på sent 60-tal. Senare gick också Torshälla Nyby IS upp i EBS.

En av länets bättre lag var Hälleforsnäs IF, kallat "Brukets Blå." Klubben startades 1925 och bandy fanns med redan från start. Laget spelade 21 säsonger i landets högsta bandyserie. Största framgången kom 1978-79, då laget gick till semifinal i SM, men förlorade den avgörande matchen mot Brobergs IF i Söderhamn.

1947 byggdes Edströmsvallen och därmed utvecklades bandyn fort i klubben och i samhället i stort. 1955 blev det debut i högsta serien och publikrekordet kom 1958 då 7 826 personer räknades in på Edströmsvallen. Betydligt fler än vad som bodde i hela samhället.

Den 1 mars 1981 åkte laget ur allsvenskan och kom aldrig tillbaka. Problemet var att laget inte förfogade över en konstfryst isbana, utan försäsongsträningarna fick bedrivas i Eskilstuna, ofta

på sena träningstider. Vilket inte gjorde det lättare att hitta förstärkningar.

Försöket att få konstfryst is på Edströmsvallen gav inget resultat och den 29 augusti 2005 meddelade klubbens bandystyrelse att klubben lägger ner verksamheten. Och ännu ett sörmländskt bandylag försvann.

I juni 2008 invigdes dock ett bandymuseum i Järnförädlings gamla verkstadslokaler, ett initiativ av bandyintresserade Hälleforsnäsbor. Sveriges första för övrigt.

Klubben fostrade många bandyspelare av högsta klass. Här är några exempel. Håkan Spångberg, Ola Ljungberg, Kent "Kösa" Pettersson, Tomas Fransson, Arne "Bagaren" Pettersson, Sture Ljungman, Thomas Karlsson, Vilniz Zazis, Pelle Holmén och "Manne" Pettersson. Och det finns fler.

Duveholmshallen & Backavallen

Katrineholm

Förutsättningar för att kunna bedriva idrott är bland annat att det finns lämpliga lokaler och arenor. *Backspegeln* har tittat närmare på Katrineholm. Här finns en stor hall, Duveholmshallen och en stor utearena, Backavallen och de täcker bra in det behov som finns.

Duveholmshallen är på hela 12 000 kvadratmeter. Det finns fyra fullstora handbollsplaner och stora möjligheter att arrangera mässor och utställningar. Här spelade KAIK allsvensk handboll under tre år 87/88, -88/89 och -89/90 med sex bra derbyn mot IF Guif. Tre hemma och tre borta.

Speciallokaler finns också för bordtennis, boxning, kamp-sporter, styrketräning, tennis, skytte, gymnastik, dans och boule.

I hallen finns också en bowlinghall med tio banor, kafé och servering. Här firade Avance stora bowlingframgångar med 12 säsonger i högsta serien och SM-guld 2000.

Det finns också en simhall med åtta 25-meters-banor, äventyrsbad och bubbelpool. Så nog har Katrineholms-idrottarna det bra förspant på lokalsidan.

Backavallen är en bandybana och fotbolls/friidrottsarena och hemmalag för Katrineholm Värmbol BS i bandy sedan 2007. KSK- bandy spelade hem tre SM-guld i bandy 1969, -70 och -72 just på Backavallen.

Det finns fyra fotbollsplaner med naturgräs och en konstgräsplan som invigdes 2008. Konstplanen är uppvärmd och därmed spelbar året runt.

Bandybanan blev konstfryst redan 1964 och publikrekordet sattes i ett derby mot Hälleforsnäs IF 1976 och lyder på 8 536 personer. På Backavallen finns även en ishall sedan år 2006, byggd med energieffektiva lösningar. Värmen återanvänds för uppvärmning av bl.a. omklädningsrummen.

Den nya tekniken sparar mer energi än någon annan hall i Sverige. Så totalt måste vi nog konstatera att möjligheterna till bra idrott är väl tillgodosedda i Katrineholm

Sundbyholmstravet

Människor har alltid tävlat mot varandra. Antingen man mot man eller med hjälp av olika redskap. Ett bondesamhälle utan hästar var otänkbart och det var naturligt att köra ikapp när tillfälle gavs. Redan 1923 gav Staten tillstånd till totalisator och spel på hästar och travklubbar bildades i hela landet.

I Eskilstuna fanns sedan länge "Norra Sörmlands Travklubb" och det tävlades bland annat på Taktorps Gårds ägor på 1940 och 1950-talet. Vintertrav kördes på Borsöknasjön, det var enklare. Under 1953 mötte travklubben i Eskilstuna sina grannar i Katrineholm, "Västra Sörmlands Travklubb" och frågan på dagordningen var att se om det gick att slå ihop klubbarna, vilket också gjordes och 1953 bildades "Sörmlands Trav-sällskap."

Katrineholmarna hade bra fart på verksamheten och körde mycket ute på Djulösjön. Den egentliga anledningen till samgåendet var att försöka anlägga en permanent travbana, men de båda klubbarna ville givetvis att det skulle ske i den egna kommunen.

Till slut bestämdes dock att Eskilstuna var att föredra. Närheten till Västerås och Örebro blev avgörande. Först var det "Rekarnekorset" som var aktuellt, inte långt från nuvarande motorbanan Gröndal. Men Eskilstuna kommun var intresserade av att hyra ut mark i Sundbyholm. Sällskapet bildade bolaget "Sörmlands Travbane AB" och arbetet på den nya banan startade hösten 1954 och den 5 juni 1955 blev det premiärtävlingar på nya Sundbyholms travbana. Och det blev en snabb ökning av tävlingsdagar för varje år. Måldomartorn, läktare och bandomartorn tillkom och en f.d flyghangar från F- 11 i Nyköping blev huvudstall på stallbacken och byggdes om så att många boxar kunde iordningställas.

Travsporten hade kommit för att stanna. Bengt "Smulle" Nilsson på Örebrotravet blev banans förste champion.

"Det ljuva 60-talet var Sveriges guldålder. Miljonprogrammet hade skapat lägenheter med alla bekvämligheter. Inget arbete på lördagar och fyra veckors semester. Våldigt många fick möjlighet att skaffa bil och begreppet "charter" dök upp. Den ekonomiska tillväxten medförde också att travet surfade med på framgångsvågen. Allt fler blev hästägare och 1960 tillkom spelformen V-5. Tanken på att bygga ut anläggningen i Sundbyholm låg länge och grodde hos styrelsen och den nya anläggningen med en stor, modern inglasad läktare med restaurang, barservering och spelhall byggdes och kunde invigas den 30 april 1972.

Den första V-65 tävlingen kördes 1974. Varje lördag skulle en bana i landet svara för tävlingarna och det blev ett riksspel som gjorde att travet blev en folksport. Det roliga med V-65 var att det första loppet som kördes vanns av en Sundbyholmshäst, "Rodetto" som tränades av travamatören Arne Johansson och kördes av Sundbyholmskusken Hans- Owe Sundberg.

Fler tränare etablerade sig på Sundbyholmstravet och gårdar runt om blev träningsanläggningar och antalet travhästar, hästägare och Eskilstunabor som var inblandade i sporten bara ökade.

Stora framgångar hade Håkan "Hockey" Eriksson som vid ett tillfälle blev champion på fyra banor samma år. Segerrikast på både Mantorp, Örebro, Lindesberg och Sundbyholm, det blev många mil i bil mellan tävlingarna.

Sörmlands IdrottsHistoriska Sällskaps besök hos Östergötlands IdrottsHistoriska Sällskap

Vi samlades kl. 12 den 23 september vid Vidingsjö motionscentrum utanför Linköping där min kontakt Sven Hagman började med att lotsa oss till restaurangen för lunch. Vi var 10 personer från SIHS och 5 från ÖIHS. SIHS stod för hela notan.

Därefter flyttade vi oss till IFK Linköpings lokal i samma byggnad där var och en fick presentera sig lite kort. Sven Hagman, ordförande i ÖIHS sedan starten, redogjorde för verksamheten, som var snarlik den som SIHS bedriver. Det var intressant att höra historien om hur de lyckas "landa" med sin verksamhet i ett eget hus, som nu också är ett imponerande och välordnat museum.

Anders Krafft presenterade vår ganska nya logga och redogjorde för vår verksamhet och de aktiviteter och (café)träffar som genomförts i SIHS. Anders överlämnade sedan "våra" böcker och senaste numret av *Backspegeln* till värdarna.

Därefter följde ett mera fritt utbyte av erfarenheter och minnen. Det ena gav det andra.

Museet – en imponerande samling. Där fanns allt och lite till på golv väggar och i montrar, i god ordning.

Ett rum som väl kan betraktas som kontor och arkiv med bl.a. mycket böcker. En del överexemplar av t.ex. Brunnhages böcker skänker

man bort.

I utställningsrummet var det just nu en historik över Folkungavallen, "100 åringen som försvann".

I Stjärnrummet fanns personligt överlämnad utrustning från framgångsrika idrottsmän och kvinnor från Östergötland. Tröjor, skor, surfbräda, Liselott Neumanns utrustning när hon vann sin första Major, Pernilla Wibergs första hjälm med mycket mera från många flera.

Slutligen ett snyggt möblerat styrelserum med bl.a. tavlor som speglar konsten i idrotten

Ett mycket sevärt museum som man naturligtvis inte kan få med sig allt ifrån på någon timme. Öppet söndagar 10-14. Mer info och bilder finns på hemsidan:

www.idrottshistoria-ostergotland.se

Ett stort ort tack till ÖIHS för ett trevligt värdskap.

Eva Friedmann

Bengt Rehn och Sven Hagman, ÖIHS.

Museeintendent Beo Röhs utanför museet

Sörmland

Barnidrott ska bygga på lek & glädje

www.rfsisu.se/sormland

 [rfsisusormland](https://www.facebook.com/rfsisusormland)

